

แนวทางการพัฒนาพลังงาน ปี 2542 - 2544 ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)

1. เป้าหมายการพัฒนาพลังงาน

จากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศนับตั้งแต่กลางปี 2539 เป็นต้นมา ได้ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาพลังงาน ของประเทศในช่วงที่เหลือของแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาทบทวนปรับปรุงเป้าหมาย แนวทาง และแผนงาน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น เพื่อให้เป้าหมายการพัฒนาพลังงานของประเทศ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และช่วยสนับสนุนการพัฒนากิจกรรม ทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาพลังงาน ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 ไว้ดังนี้

1.1 เพิ่มการผลิตพลังงานเชิงพาณิชย์ในอัตราร้อยละ 3.0 ต่อปีในช่วงแผนฯ 8

1.2 กำหนดให้การใช้พลังงานเชิงพาณิชย์ของประเทศเพิ่มขึ้น ในอัตราใกล้เคียงกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 ที่ได้รับการปรับปรุงใหม่

1.3 รักษาสัดส่วนการพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศ ให้อยู่ในระดับไม่เกิน ร้อยละ 64 ในปี 2544

1.4 กำหนดเป้าหมายการผลิตก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ คอนเดนเสท และถ่านหิน/ลิกไนต์ในประเทศ ดังนี้

	2539	2544
ก๊าซธรรมชาติ (ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน)	1,270	1,700
คอนเดนเสท (บาร์เรล/วัน)	35,700	54,900
น้ำมันดิบ (บาร์เรล/วัน)	26,500	35,000
ถ่านหิน/ลิกไนต์ (ล้านตัน/ปี)	21.7	19.0
• เพื่อใช้ในการผลิตไฟฟ้า	16.4	13.2
• เพื่อใช้ในภาคอุตสาหกรรม	5.3	5.8

1.5 กำหนดเป้าหมายการนำเข้าพลังงานจากแหล่งต่างประเทศ ดังนี้

	2544
การรับซื้อไฟฟ้า (เมกะวัตต์)	
• สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (โครงการนำเทิน-หิบบน, ห้วยเสาะ, น้ำจิม และน้ำลึก)	373
• มาเลเซีย (ซื้อ/แลกเปลี่ยน)	300
ก๊าซธรรมชาติ (ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน)	
• สหภาพพม่า	647

1.6 กำหนดกำลังการผลิตไฟฟ้าของประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการไฟฟ้า ที่ชะลอตัวลง โดยกำหนดกำลังการผลิต ของโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำนวน 5,600 เมกะวัตต์ และซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายใหญ่ ในรูปของ Independent Power Producers (IPP)

จำนวน 1,400 เมกะวัตต์ และรับซื้อจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPP) ซึ่งผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานนอกรูปแบบ หรือระบบผลิตไฟฟ้าพลังความร้อนและไฟฟ้าร่วมกัน (Cogeneration) ในระดับ 2,000 เมกะวัตต์ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

1.7 เพิ่มปริมาณการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ ให้อยู่ในระดับไม่ต่ำกว่า 4 เมกะวัตต์ ทั่วประเทศ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

1.8 กำหนดเป้าหมายการลดการใช้ไฟฟ้าจากมาตรการการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า ในระดับ 1,400 เมกะวัตต์ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และลดการใช้พลังงานจากการดำเนินงาน ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริม การอนุรักษ์พลังงาน ในระดับเทียบเท่าน้ำมันดิบ ประมาณ 1 ล้านตันต่อปี ในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

1.9 กำหนดมาตรฐานความมั่นคงของระบบไฟฟ้าดังนี้

(1) กำหนดจำนวนไฟฟ้าดับต่อผู้ใช้ไฟฟ้าหนึ่งรายในรอบปี ดังนี้

หน่วย : จำนวนครั้ง/ปี/ผู้ใช้หนึ่งราย		
	2539	2544
ในเขต กฟน.		
ไฟฟ้าดับถาวร	5.42	3.72
-เขตอุตสาหกรรม	5.60	4.47
-เขตเมืองและธุรกิจ	4.71	3.23
-เขตชนบท	8.47	5.81
ในเขต กฟภ.		
ไฟฟ้าดับถาวร	19.10	17.50
-เขตอุตสาหกรรม	5.20	4.40
-เขตเมืองและธุรกิจ	13.90	12.70
-เขตชนบท	20.10	18.30

(2) กำหนดระยะเวลาไฟฟ้าดับต่อผู้ใช้ไฟฟ้าหนึ่งรายในรอบปี ดังนี้

หน่วย : นาที/ปี/ผู้ใช้หนึ่งราย		
	2539	2544
ในเขต กฟน.		
ไฟฟ้าดับถาวร	132.93	99.65
-เขตอุตสาหกรรม	153.94	115.40
-เขตเมืองและธุรกิจ	113.89	85.38
-เขตชนบท	240.84	180.54
ในเขต กฟภ.		
ไฟฟ้าดับถาวร	1,719.00	1,050.00
-เขตอุตสาหกรรม	208.00	132.00
-เขตเมืองและธุรกิจ	1,042.50	635.00
-เขตชนบท	1,869.30	1,152.90

1.10 จำกัดระดับการปล่อยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์จากการใช้พลังงานเชิงพาณิชย์ ดังนี้

	2539	2544	หน่วย : พันตัน
• ยานพาหนะ	59	15	
• การผลิตไฟฟ้า	677	150	
• อุตสาหกรรมและอื่นๆ	246	200	
รวม	982	365	

2. แนวทางการพัฒนาพลังงาน

เพื่อให้การบริหารและพัฒนาพลังงาน บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาพลังงานในช่วงปี พ.ศ. 2542-2544 ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ไว้ดังนี้

2.1 จัดหาพลังงานให้เพียงพอกับความต้องการ มีคุณภาพ มีความมั่นคง และในระดับราคาที่เหมาะสมโดย

2.1.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการสำรวจและพัฒนาปิโตรเลียมและถ่านหิน

- (1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสำรวจ และพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมภายในประเทศ รวมทั้ง สนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์ข้อมูลปิโตรเลียม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้การสำรวจและพัฒนาปิโตรเลียมของประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- (2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสำรวจ และพัฒนาก๊าซธรรมชาติ จากพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย ขึ้นมาใช้ประโยชน์ โดยให้สอดคล้องกับปริมาณความต้องการของประเทศ และการพัฒนาโครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการร่วมทุนใช้ประโยชน์ก๊าซธรรมชาติ จากพื้นที่ดังกล่าว และโครงการร่วมทุนท่อก๊าซธรรมชาติ trans-Thailand-Malaysia เป็นต้น
- (3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสำรวจหาแหล่งถ่านหินเพิ่มเติม เพื่อจัดหาปริมาณสำรอง ใช้เป็นพลังงานพื้นฐานต่อไปในอนาคต และเร่งดำเนินการนำแหล่งถ่านหิน ที่กรมทรัพยากรธรณีได้สำรวจไว้แล้ว เปิดให้เอกชนลงทุน รวมทั้ง เร่งรัดให้มีการจัดหาเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อการใช้ประโยชน์ถ่านหิน ทั้งด้านการผลิตกระแสไฟฟ้าและภาคอุตสาหกรรม โดยให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

2.1.2 ให้มีการเจรจาและพัฒนาพลังงานกับประเทศเพื่อนบ้าน

- (1) ให้มีการเจรจาซื้อขายไฟฟ้า กับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(สปป.ลาว) สหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนี้
 - เลื่อนการรับซื้อไฟฟ้าจาก สปป.ลาว ในปริมาณ 3,000 เมกะวัตต์ ตามกรอบบันทึกความเข้าใจ จากเดิมที่กำหนดไว้ภายในปี 2549 ออกไปเป็น 2 ช่วง คือ รับซื้อไฟฟ้า จำนวน 1,600 เมกะวัตต์ ภายในปี 2549 และอีกจำนวน 1,700 เมกะวัตต์ ภายในปี 2551 เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศที่ลดลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย รวมทั้ง ให้มีการติดตาม และทบทวนแผนการซื้อขายไฟฟ้าจากโครงการใน สปป.ลาว อย่างใกล้ชิด เพื่อให้สะท้อนถึงสถานการณ์และความต้องการไฟฟ้าที่แท้จริง
 - พิจารณารับซื้อไฟฟ้าจากโครงการที่สหภาพพม่า จะเสนอขายให้ไทย ตามกรอบของบันทึกความเข้าใจ ซึ่งได้มีการลงนามแล้วระหว่างรัฐบาล ของทั้ง 2 ประเทศอย่างเหมาะสม
 - เจรจายขายไฟฟ้าให้กับสหภาพพม่าในปริมาณ 100-150 เมกะวัตต์ โดยส่งไฟฟ้าผ่านจุดเชื่อมโยง จากสถานีไฟฟ้าแรงสูงฝั่งไทย ที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ไปยังสถานีไฟฟ้าแรงสูงฝั่งพม่าที่เมือง Bago (หงสาวดี) ภายในปี 2544-2545
 - ประสานกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการดำเนินการรับซื้อไฟฟ้าของทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อให้ทำหน้าที่

ในการเจรจาในรายละเอียด ของบันทึกความเข้าใจรับซื้อไฟฟ้าจาก
สาธารณรัฐประชาชนจีน

(2) สนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือด้านการสร้างเครือข่ายของสายส่ง และ
การซื้อขายไฟฟ้า ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ

(3) สนับสนุนความร่วมมือในการพัฒนาโครงการผลิตไฟฟ้า โดยเฉพาะ
โครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ (Hydropower Project) และการส่งเสริม
บทบาทของภาคเอกชน ในการพัฒนาโครงการ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง
6 ประเทศ

(4) เจรจาทบทวนการซื้อขายก๊าซธรรมชาติ จากแหล่งทั้งในประเทศและนำ
เข้า เพื่อให้ปริมาณการรับซื้อสอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป

(5) เร่งรัดการเจรจาแก้ไขปัญหาทรัพยากรปิโตรเลียม ในเขตไหล่ทวีป ใน
อ่าวไทย ที่ทับซ้อนกันระหว่างไทยกับเวียดนาม และระหว่างไทยกับกัมพูชา
เพื่อนำไปสู่การสำรวจและพัฒนาต่อไป

2.1.3 ศึกษาปริมาณการสำรองน้ำมันของประเทศที่เหมาะสมในระยะยาว เพื่อเสริมสร้าง
ความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ

2.1.4 ศึกษาการวางระบบการขนส่งน้ำมันเชื่อมต่อจากประเทศไทยผ่านประเทศ
สปป.ลาว ขึ้นไปยังมณฑลยูนนาน ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่ออำนวยความสะดวกให้
กับประเทศทั้งสอง โดยประเทศไทย จะสามารถส่งออกผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ไปยัง
ตลาดในมณฑลยูนนาน ซึ่งมีอัตราความต้องการผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ในระดับสูง ได้
อย่างต่อเนื่อง

2.1.5 กำหนดปริมาณสำรองการผลิตไฟฟ้า ของประเทศที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้อง
กับสถานะทางเศรษฐกิจ และความต้องการไฟฟ้า ที่เปลี่ยนแปลงไป

2.1.6 สนับสนุนให้ธุรกิจทางด้านพลังงานของไทย ไปร่วมลงทุนและพัฒนาพลังงานใน
ต่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการสร้างเสริมความมั่นคงในการจัดหาพลังงาน

2.1.7 ปรับปรุงระบบส่งและจำหน่ายไฟฟ้าเพื่อเพิ่มความมั่นคงของระบบไฟฟ้า โดย
เฉพาะอย่างยิ่งในเขตอุตสาหกรรม และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ในภูมิภาคต่างๆ และให้เร่งนำ
สายไฟฟ้าลงใต้ดินในเขตกรุงเทพฯ รวมทั้งให้พิจารณาศึกษาการนำสายไฟฟ้า ลงใต้ดิน
มาใช้ในเขตเมืองใหญ่ในภูมิภาค โดยให้การไฟฟ้า ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงาน
ผังเมืองอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การรวมระบบสาธาณูปโภคสอดคล้องกับการวางผังเมือง

2.1.8 กำหนดมาตรฐานคุณภาพบริการของกิจการไฟฟ้า เป็นเงื่อนไขในการให้บริการ
และในการประเมินผลการปฏิบัติงานของการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง โดยกำหนดระบบจูงใจ
ให้การไฟฟ้าปรับปรุงคุณภาพบริการ และมีการกำหนดบทปรับในกรณีที่การไฟฟ้า ไม่
สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้

2.2 ส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด จะช่วยลดทั้งการลงทุนในการจัดหาพลังงาน และค่า
ใช้จ่ายทางด้านเชื้อเพลิง ของกิจกรรมการผลิต ซึ่งจะส่งผลให้กิจกรรมการผลิต สามารถเพิ่มขีดความ
สามารถในการแข่งขันในตลาดโลกได้ และยังช่วยประหยัดเงินตราต่างประเทศ ในภาวะที่ประเทศ
ประสบปัญหาวิกฤต ทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้มาตรการทางด้านราคา ซึ่งจะสร้างแรงจูงใจให้มีการใช้
พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นมาตรการแรก ที่จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการอนุรักษ์
พลังงาน ซึ่งจะประกอบด้วย การให้สิ่งจูงใจ การสร้างจิตสำนึก และการบังคับ ดังนี้

2.2.1 รักษาการกำหนดราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในปัจจุบัน ให้ราคาเปลี่ยนแปลงไปตาม
กลไกตลาดและสถานะการแข่งขัน โดยปราศจากการตัดสินใจระดับการเมือง รวมทั้ง ให้มี
การปรับปรุงมาตรการกำกับดูแลการกำหนดราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง ให้สอดคล้อง

กับสถานะตลาดน้ำมันเชื้อเพลิงที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ราคาสะท้อนถึงต้นทุนทางเศรษฐกิจศาสตร์มากยิ่งขึ้น และเพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

2.2.2 กำกับดูแลราคาขายปลีกก๊าซปิโตรเลียมเหลวให้มีการแข่งขันกันอย่างเพียงพอ และหากพื้นที่ใดมีการแข่งขันไม่เพียงพอให้หน่วยงานที่เป็นกลไกของรัฐทำหน้าที่แทรกแซงราคา เพื่อเพิ่มการแข่งขัน

2.2.3 ปรับปรุงระบบการกำหนดโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าและสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้า โดยอัตโนมัติให้สะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริง มีโครงสร้างราคาที่เป็นธรรม โปร่งใส มีความคล่องตัว และแยกออกจากการตัดสินใจทางการเมืองอย่างแท้จริง ในขณะเดียวกันมีแรงจูงใจให้การไฟฟ้าปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานและคุณภาพบริการ ตลอดจนส่งเสริมการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าและการเพิ่มบทบาทเอกชน

2.2.4 กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตต่างๆ รวมทั้ง การกำกับดูแลราคาก๊าซธรรมชาติ และอัตราค่าบริการท่อก๊าซธรรมชาติ เพื่อให้ราคาสะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริงและมีอัตราค่าบริการที่โปร่งใสเป็นธรรมแก่ทั้งผู้จัดหา ผู้ให้บริการท่อ และผู้บริโภค ภายใต้หลักเกณฑ์โครงสร้างราคาก๊าซธรรมชาติ และอัตราค่าบริการท่อก๊าซธรรมชาติที่ได้กำหนดขึ้น

2.2.5 เร่งรัดให้มีการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าและการอนุรักษ์พลังงานตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 เพื่อให้มีการนำแผนงานอนุรักษ์พลังงานสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยเฉพาะ

- เร่งดำเนินการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม โรงงานควบคุมที่กำลังใช้งาน และส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในอาคารของรัฐ
- ให้การสนับสนุนเจ้าของโรงงานและอาคารทั่วไปที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน (ที่ไม่ใช่โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม) ที่มีความประสงค์จะดำเนินการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานและอาคาร
- ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน ทั้งในด้านการใช้พลังงานหมุนเวียน ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความต้องการใช้วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องจักร ที่มีประสิทธิภาพในการใช้พลังงานสูง ตลอดจนส่งเสริมระบบตลาด ให้สามารถเข้ามารองรับการดำเนินงานตามแผนงานอนุรักษ์พลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมการใช้พลังงานพลอยได้ในประเทศ และพลังงานนอกแบบในการผลิตไฟฟ้า เช่น วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า โดยใช้กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน สนับสนุนโครงการผลิตไฟฟ้า ของผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กให้มีผลตอบแทนที่สูงเพียงพอ ที่จะจูงใจให้ผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตไฟฟ้ามากขึ้น
- สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และพลังงานหมุนเวียน การถ่ายทอด และการนำเทคโนโลยีที่ได้มีการรับรองแล้วมาประยุกต์ใช้
- ส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในการขนส่ง
- ส่งเสริมให้มีการนำวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ใช้แล้วหมุนเวียนมาใช้ประโยชน์ได้อีก (Recycle) เพื่อลดการใช้พลังงานในการแปรรูปวัตถุดิบ

2.2.6 เร่งรัดให้มีการกำหนดมาตรฐาน ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน สำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ และวัสดุที่ใช้ไฟฟ้า ที่เทียบเคียงกับต่างประเทศ และกำหนดมาตรฐานประสิทธิภาพการใช้พลังงานขั้นต่ำ รวมทั้ง การติดฉลากแสดงระดับประสิทธิภาพพลังงาน และส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ทดสอบประสิทธิภาพพลังงานที่มีมาตรฐาน

2.2.7 สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายสารสนเทศด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม (Thailand Energy and Environment Network : TEE-Net) เพื่อให้มีการเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม

2.2.8 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้มีปริมาณ และคุณภาพเพียงพอ ที่จะเป็นผู้ดำเนินงานอนุรักษ์พลังงาน ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรม การให้ทุนการศึกษา

และทุนวิจัย รวมทั้ง การสนับสนุนการเปิดสอนสาขาวิชาที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน

2.2.9 ส่งเสริมและรณรงค์ให้เกิดการประหยัดพลังงานในระดับชาติ ที่มุ่งให้เกิดการตื่นตัวต่อการแก้ไขวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนทุกระดับทั่วประเทศ เกิดกระแสร่วมมือในการอนุรักษ์พลังงาน และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์พลังงาน ให้กับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

2.2.10 เร่งรัดการดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ของโครงการการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า เพื่อให้ประชาชน และผู้ใช้ไฟฟ้ากลุ่มต่างๆ ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ โดยการส่งเสริมให้มีการใช้ เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพสูง การปรับเปลี่ยนระดับมาตรฐานประสิทธิภาพการใช้ไฟฟ้า ของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้ดีขึ้น การดำเนินโครงการระบบปรับอากาศแบบกักเก็บความเย็น การส่งเสริมการใช้มอเตอร์ประสิทธิภาพสูง และการส่งเสริมธุรกิจเอกชนที่ให้บริการด้านพลังงาน เข้าร่วมโครงการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า ตลอดจนการเสริมสร้างทัศนคติประหยัดไฟฟ้า ในโรงเรียนระดับต่างๆ ทั่วประเทศ

2.3 ส่งเสริมการแข่งขันในกิจการพลังงานและเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน

การเพิ่มการแข่งขันในกิจการทางด้านพลังงาน และการส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน จะนำไปสู่การ จัดหา การจำหน่าย และการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนลดภาระการลงทุนของรัฐ ส่งเสริมการพัฒนาตลาดทุน และการระดมเงินออมจากภาคเอกชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนาพลังงานด้วย โดย

2.3.1 ปีโตรเลียม

(1) ปรับโครงสร้างและแปรรูปการปีโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ให้มีประสิทธิภาพ และความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สามารถแข่งขันกับภาคเอกชนได้ และนำไปสู่ระบบ การค้าปีโตรเลียม ที่มีประสิทธิภาพและการแข่งขันมากยิ่งขึ้น โดยการแปรรูป ปตท. เป็น บริษัทจำกัด และมีการจัดโครงสร้างแบบ Operating Holding โดยกิจการก๊าซธรรมชาติ และกิจการน้ำมัน จะถูกดำเนินการโดยหน่วยธุรกิจ ที่อยู่ภายใต้องค์กรทางกฎหมาย เดียวกัน เช่นในปัจจุบัน แต่ให้มีการปรับปรุงโครงสร้าง ให้สอดคล้องกับการเปิดเสรี ธุรกิจ ก๊าซธรรมชาติ ซึ่งกำหนดให้มีการแยกระบบท่อส่ง และท่อจำหน่าย (transportation & Distribution Pipelines) และการจัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ (Gas traders) ออกจากกัน โดยการจัดตั้งบริษัทที่ดำเนินการด้านท่อส่ง ก๊าซธรรมชาติออกต่างหาก และเมื่อภาวะ ตลาดมีความเหมาะสม ก็จะดำเนินการจดทะเบียนบริษัท ปตท. จำกัด ใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต่อไป

(2) ส่งเสริมให้มีการแข่งขันในกิจการก๊าซธรรมชาติ โดยเปิดให้มีการซื้อขายก๊าซ ธรรมชาติ จากแหล่งก๊าซธรรมชาติใหม่ (New Gas Supply) ได้โดยตรงระหว่างผู้ผลิต และผู้ใช้ก๊าซธรรมชาติ และการให้สัมปทานเอกชน เข้าร่วมในการลงทุนในระบบท่อส่ง ก๊าซธรรมชาติหลัก (transmission Pipeline) เส้นใหม่ทั้งหมด และระบบท่อจำหน่าย ก๊าซธรรมชาติปลายทาง (Down Stream) โดยให้ ปตท. เป็นผู้ดำเนินการ (Operation and Maintenance) ระบบท่อก๊าซธรรมชาติหลักดังกล่าว รวมทั้ง การให้บริการขนส่ง ก๊าซธรรมชาติทางท่อแก่บุคคลที่สาม (Third Party Access) เพื่อช่วยลดภาระการลงทุน ของภาครัฐ และช่วยขยายเครือข่ายระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง และรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเร่งศึกษาจัดทำรายละเอียดเงื่อนไขการให้สัมปทาน และเงื่อนไข การให้บริการขนส่ง และในระยะแรกให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในปัจจุบัน และในอนาคตให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ขององค์กรกำกับดูแล อีสรระที่จะจัดตั้งขึ้น

(3) ส่งเสริมกิจการกลั่นน้ำมันในประเทศให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ ภายใต้ วิกฤตการณ์เศรษฐกิจ โดยการส่งเสริมการลงทุน และการแก้ไขข้อบกพร่องระเบียบที่ เกี่ยวข้อง เพื่อให้กิจการกลั่นน้ำมัน สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารงาน เพื่อลด ต้นทุนในการดำเนินงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันกับโรงกลั่นต่างประเทศได้ ตลอดจน สนับสนุนให้มีการใช้องค์ประกอบพื้นฐาน ของกิจการกลั่นน้ำมัน เช่นคลังเก็บ

ปิโตรเลียม คลังจำหน่ายปิโตรเลียม ให้สามารถเพิ่มประโยชน์ ในเชิงธุรกิจให้แก่กิจการ กลั่นน้ำมันได้มากขึ้น

(4) ส่งเสริมตลาดการค้าน้ำมันสำเร็จรูปให้มีการแข่งขันอย่างเสรี ต่อเนื่องจากที่ได้ดำเนินการมาแล้ว และให้มีการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม โดยการปรับปรุงขั้นตอนการขออนุญาตตั้งสถานีบริการน้ำมันให้มีความรวดเร็ว และแก้ไขกฎเกณฑ์การตั้งสถานีบริการให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยีปัจจุบัน เพื่อกระจายสถานีบริการสู่ภูมิภาคและลดต้นทุนในการประกอบกิจการในเขตเมืองซึ่งที่ดินมีราคาแพง ตลอดจน ให้มีการแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงให้ได้ผลอย่างจริงจัง โดยปรับปรุงมาตรการการป้องกัน และปราบปรามการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง ให้มีประสิทธิภาพ สามารถป้องกันการกระทำผิดกฎหมายในทุกรูปแบบ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในระบบการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง

(5) ส่งเสริมให้มีการแข่งขันในธุรกิจอุตสาหกรรมก๊าซปิโตรเลียมเหลวโดยเสรี เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการให้บริการที่ดีของผู้ประกอบการ ในธุรกิจการค้าก๊าซปิโตรเลียมเหลวในระดับ และมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคในการปรับปรุงการให้บริการ โดยเร่งดำเนินการยกเลิกการควบคุมราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลวให้ไปสู่ระบบลอยตัวเต็มที่โดยสมบูรณ์ เพื่อให้มีการเปิดเสรีทั้งด้านการจัดหาและจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว พร้อมไปกับการปรับปรุงระบบการค้าและมาตรฐานความปลอดภัยก๊าซปิโตรเลียมเหลว ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลวเปลี่ยนแปลงไปตามราคาตลาดโลก และราคาก๊าซหุงต้มภายในประเทศปรับเปลี่ยนไปตามกลไกตลาด ซึ่งจะนำไปสู่การแข่งขันและมีการปรับปรุงมาตรฐานในระบบการค้าก๊าซปิโตรเลียมเหลว ทั้งมาตรฐานการให้บริการ และมาตรฐานด้านความปลอดภัย

(6) เชิญชวนผู้ลงทุนต่างประเทศ และผู้ลงทุนไทยเข้าร่วมลงทุนและพัฒนาพลังงานขึ้นมาใช้ประโยชน์ร่วมกันในโครงการต่างๆ อย่างเป็นระบบครบวงจร ได้แก่ โครงการระบบท่อขนส่งน้ำมันดิบ โรงกลั่นน้ำมัน คลังเก็บปิโตรเลียม คลังจำหน่ายปิโตรเลียม และสิ่งก่อสร้างองค์ประกอบพื้นฐานต่างๆ เป็นต้น

(7) ปรับปรุงระบบการขนส่งน้ำมันและก๊าซปิโตรเลียมเหลวของประเทศให้มีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนการขนส่งน้ำมันในระยะยาว โดยกระจายศูนย์กลางการจ่ายน้ำมันและก๊าซปิโตรเลียมเหลวออกจากกรุงเทพมหานคร รวมทั้งพิจารณาดำเนินการขยายโครงข่ายท่อขนส่งน้ำมันเพิ่มเติมจากระบบปัจจุบันไปยัง ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3.2 ไฟฟ้า

(1) ติดตามการดำเนินงานของผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ (Independent Power Producer : IPP) และผู้ผลิตไฟฟ้าย่อยรายเล็ก (Small Power Producer : SPP) ตามที่ได้มีการคัดเลือกแล้วให้สามารถดำเนินการได้ตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า โดยเฉพาะ กำหนดการจ่ายไฟฟ้าตามสัญญา และให้มีการพิจารณาเลื่อนวันเริ่มต้นจำหน่ายไฟฟ้าเข้าระบบได้เป็นรายๆ ตามความเหมาะสม

(2) การปรับโครงสร้างและแปรรูปการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

- แปรสภาพ กฟผ. เป็นบริษัทจำกัด โดยมีหน่วยธุรกิจต่างๆ ที่มีอำนาจบริหารงานเอง และดำเนินงานในลักษณะศูนย์กำไร (Profit Centers) โดยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 กฟผ. ยังคงดำรงสถานะเป็นผู้ซื้อและผู้จัดหาไฟฟ้าแบบขายส่ง และมีการไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ทำหน้าที่จัดจำหน่ายไฟฟ้าให้กับลูกค้าในเขตรับผิดชอบเดิม
- ให้มีการระดมทุนจากภาคเอกชนในโครงการโรงไฟฟ้าราชบุรีตามแผนการแปรรูปโรงไฟฟ้าราชบุรี โดยมีการจัดตั้งบริษัท ราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด และบริษัทในเครือ 2 บริษัท คือ บริษัทราชบุรี พลังความร้อนร่วม และบริษัทราชบุรีพลังงานความร้อนให้แล้วเสร็จภายในปี 2543 และดำเนินการลดสัดส่วนการถือหุ้นของ กฟผ. ในบริษัทราชบุรี โฮลดิ้ง จำกัด ในระยะต่อไป
- กำหนดให้โครงสร้างกิจการไฟฟ้าในระยะยาว มีการแข่งขันอย่างเสรี ทั้งในระดับขายส่งไฟฟ้าและในระดับขายปลีก ผ่านตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า (Power Pool)

โดยส่งไฟฟ้าผ่านระบบส่งของบริษัทระบบสายส่ง และบริษัทระบบสายจำหน่าย ซึ่งมีองค์กรกำกับดูแลอิสระเป็นผู้กำกับดูแลบริษัทระบบสายส่งและระบบสายจำหน่าย และกำกับดูแลหลักเกณฑ์การให้บริการระบบจำหน่ายไฟฟ้า และอัตราค่าใช้บริการ โดยในกรณีที่ไม่มี การแยกกระบวนการผลิต และระบบสายส่งออกจากกัน อย่างชัดเจน จะมีการจัดตั้งศูนย์ควบคุมระบบอิสระ (Independent System Operator : ISO) ทำหน้าที่ในการสั่งเดินเครื่องโรงไฟฟ้า ควบคุมระบบไฟฟ้า และรับผิดชอบในการวางแผนระบบไฟฟ้าของประเทศ แต่ในกรณีที่มีการแยกกิจการผลิตและกิจการสายส่งออกจากกันอย่างชัดเจน อาจให้ศูนย์ควบคุมระบบ (System Operator : SO) รวมอยู่กับกิจการระบบส่งก็ได้

- ดำเนินการศึกษาเรื่องโครงสร้างอุตสาหกรรมไฟฟ้า และการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ ในการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า เช่น การจัดตั้งศูนย์ควบคุมระบบไฟฟ้า (System Operator) การจัดตั้งศูนย์ประสานงานการดำเนินงานของตลาด (Market Operator) และศูนย์ชำระค่าซื้อไฟฟ้า (Settlement Administrator) เพื่อเตรียมการไปสู่การจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้าให้เกิดผลเป็นรูปธรรมในปี 2546

2.4 ป้องกันและแก้ไขปัญหาล้างแวล้อมจากการพัฒนาและการใช้พลังงาน รวมทั้ง ปรับปรุงให้กิจการทางด้านพลังงานดำเนินการอย่างมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

2.4.1 พิจารณาความเหมาะสมในการลดปริมาณกำมะถันในน้ำมันเตาลงจากเดิม ที่กำหนดให้น้ำมันเตาชนิดที่ 1-4 มีกำมะถันไม่เกิน 2.0% และชนิดที่ 5 มีกำมะถันไม่เกิน 0.5% ตามสภาพความรุนแรงของปัญหาในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ และจังหวัดอื่นๆ ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่อย่างหนาแน่น

2.4.2 พิจารณาปรับปรุงข้อกำหนดคุณภาพน้ำมันเบนซิน และน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว เพื่อลดมลภาวะเพิ่มเติม จากที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เช่น ลดความดันไอ ลดปริมาณกำมะถัน เพิ่มค่าออกซิเจน เพิ่มค่าซีเทนและลดความถ่วงจำเพาะ ลดค่าความหนืด ลดอุณหภูมิการกลั่น และลดสารอะโรมาติก เป็นต้น และให้มีการกำหนดเวลาบังคับใช้ที่เหมาะสมต่อไป

2.4.3 จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อให้มีการควบคุมและกำกับดูแลการจัดเก็บและกำจัดกากน้ำมันหล่อลื่น และน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้ว รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนในการนำน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.4.4 กำหนดให้คลังน้ำมัน รถบรรทุกน้ำมัน สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ในเขตกรุงเทพมหานคร และเมืองใหญ่ต้องติดตั้งอุปกรณ์กักเก็บไอน้ำมัน

2.4.5 ส่งเสริมให้มีการใช้เชื้อเพลิงที่สะอาด เช่น ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว และพลังงานหมุนเวียน เป็นต้น ในโรงงานอุตสาหกรรมโดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีโรงงานหนาแน่นและในภาคขนส่ง โดยเร่งดำเนินการขยายการใช้ก๊าซธรรมชาติในยานพาหนะในเชิงพาณิชย์ เพื่อช่วยลดมลพิษทางอากาศโดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ตลอดจนสนับสนุนการกำจัดขยะเพื่อลดปัญหาล้างแวล้อมเป็นพิษตามแหล่งชุมชน โดยมีพลังงานเป็นผลพลอยได้

2.4.6 ปรับปรุงมาตรฐานและกฎระเบียบที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในการขนส่ง การเก็บรักษา และในการใช้พลังงาน โดยเฉพาะรถบรรทุกปิโตรเลียม เรือบรรทุกปิโตรเลียม และการใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว และให้มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง

2.5 พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพลังงานและกลไกการบริหารงานด้านพลังงาน

2.5.1 เร่งดำเนินการออกพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. เพื่อใช้แทนพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2474 ที่ล้าสมัยมาก และดำเนินการแก้ไข พระราชบัญญัติน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2521 ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีแล้ว เพื่อให้มีผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติโดยเร็ว

2.5.2 แก้ไขประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 28 กฎหมายและกฎระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว เพื่อให้ธุรกิจก๊าซปิโตรเลียมเหลวมีความปลอดภัย และเป็นไปอย่าง มีระบบ และมีความเสมอภาค ระหว่างผู้ประกอบการ

2.5.3 ดำเนินการยกร่างกฎหมายจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลอิสระ ในสาขาพลังงาน ให้แล้ว เสร็จในกลางปี 2543 เพื่อให้สามารถจัดตั้งองค์กรกำกับดูแล กิจการพลังงาน ภายหลัง การแปรรูปเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการไฟฟ้า และก๊าซธรรมชาติได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

ตุลาคม 2542